

KONVENCIJA ZA ZAŠTITU KULTURNIH DOBARA
U SLUČAJU ORUŽANOG SUKOB

Visoke Strane Ugovornice,

Konstatujući da su kulturnim dobrima, u toku poslednjih oružanih sukoba, bila nanesena teška oštećenja i da su ona, usled razvitka ratne tehnike, sve više ugrožena od razaranja;

Ubedene da štete nanesene kulturnim dobrima, ma kome narodu ona pripadala, predstavljaju štetu kulturnom nasledstvu celog čovečanstva, budući da svaki narod daje svoj doprinos svet-skoj kulturi;

Smatrajući da je čuvanje kulturnog nasledstva od velike važnosti za sve narode sveta i da je važno osigurati ovom nasledstvu međunarodnu zaštitu;

Rukovođenje principima zaštite kulturnih dobara u slučaju oružanog sukoba, koji su postavljeni u Haškim konvencijama iz 1899. i 1907. godine i u Vašingtonskom Paktu od 15. aprila 1935. godine;

Smatrajući da bi zaštita ovih dobara mogla biti efikasna samo ako je organizovana još za vreme mira i to kako nacionalnim, tako i međunarodnim merama;

Rešene da preduzmu sve moguće mere u cilju zaštite kulturnih dobara;

Saglasile su se sa sledećim odredbama:

G l a v a I
OPŠTE ODREDBE O ZAŠTITI

Član 1.

Definicije kulturnih dobara

Suglasno cilju ove Konvencije, kulturnim dobrima se smatraju, ma kakvo bilo njihovo poreklo ili njihov sopstvenik:

a) pokretna ili nepokretna dobra, koja su od velikog značaja za kulturnu baštinu svakog naroda, kao: spomenici arhitekture, umetnosti ili istorije, verski ili laički, arheološka mesta, skup građevina, koje su kao celina od istorijskog ili umetničkog interesa, umetnička dela, rukopisi, knjige i drugi predmeti umetničkog, istorijskog ili arheološkog interesa, kao i naučne kolekcije i važne kolekcije knjiga, arhiva ili reprodukcija napred navedenih dobara;

b) zgrade, čija je glavna i efektivna namena da čuvaju ili da izlažu pokretna kulturna dobra navedena u alineji a), kao: muzeji, velike biblioteke, arheološka skladišta, kao i skladišta određena za sklapanje pokretnih kulturnih dobara navedenih u alineji a) u slučaju oružanog sukoba;

c) centri u kojima se nalazi značajan broj kulturnih dobara, koja su navedena u alinejama a) i b), takozvani centri u kojima su sakupljeni kulturni spomenici.

Član 2.

Zaštita kulturnih dobara

Zaštita kulturnih dobara, saglasno ciljevima ove Konvencije, obuhvata čuvanje i poštovanje ovih dobara.

Član 3.

Čuvanje kulturnih dobara

Visoke Strane Ugovornice se obavezuju da pripreme, još za vreme mira, čuvanje kulturnih dobara, koja se nalaze na njihovoj sopstvenoj teritoriji od predviđenih posledica pružanog sukoba, preduzimajući mere koje one smatraju neophodnim.

Član 4.

Poštovanje kulturnih spomenika

1) Visoke Strane Ugovornice se obavezuju da poštuju kulturna dobra koja se nalaze kako na njihovoj sopstvenoj teritoriji, tako i na teritoriji drugih Visokih Strana Ugovornica, udružujući se od upotrebe ovih dobara, njihovih sredstava za zaštitu, kao i njihove najbliže okoline, u svrhe koje bi mogle izložiti ova dobra razaranju ili šteti u slučaju oružanog sukoba kao i uzdržavajući se od svakog neprijateljskog akta uperenog protivu ovih dobara.

2) Može se odstupiti od obaveza definisanih u prvom paragrafu ovog člana samo u slučajevima kada vojna potreba imperativno zahteva jedno takvo odstupanje.

3) Visoke Strane Ugovornice obavezuju se, pored toga, da zabrane, da preduprede i po potrebi, da zaustave svako delo krađe, pljačke ili nepravednog prisvajanja kulturnih dobara, u ma kojoj formi to bilo vršeno, kao i svaki akt vandalizma, uperen protiv rečenih dobara. One će se uzdržavati da rekviriraju pokretna kulturna dobra, koja se nalaze na teritoriji neke druge Visoke Strane Ugovornice.

4) One će se uzdržavati od svake represivne mere uperene protivu kulturnih dobara.

5) Visoka Strana Ugovornica se ne može osloboditi obaveza navedenih u ovom članu prema drugoj Visokoj Strani Ugovornici pod izgovorom da ova poslednja nije preuzela mere predostrožnosti propisane u članu trećem.

Član 5.

Okupacija

1) Visoke Strane Ugovornice, koje okupiraju u celini ili delimično, teritoriju druge Visoke Strane Ugovornice dužne su, koliko je to moguće, da pomažu napore nadležnih nacionalnih vlasti na okupiranoj teritoriji, kako bi se osigurala zaštita i održavanje kulturnih dobara.

2) U slučaju potrebe hitne intervencije radi očuvanja kulturnih dobara koja se nalaze na okupiranoj teritoriji, a koja su oštećena usled vojnih operacija i ako nadležne nacionalne vlasti nisu u mogućnosti da preduzmu takve mere, okupaciona sila će, koliko je to moguće, i u uskoj saradnji sa ovim vlastima, preduzeti najpotrebnije mere za njihovo očuvanje.

3) Svaka Visoka Strana Ugovornica, čiju vladu članovi otpora smatraju kao svoju legitimnu vladu, skrenuće im, ako je moguće, pažnju na obavezu ispunjavanja onih odredaba Konvencije, koje se odnose na poštovanje kulturnih dobara.

Član 6.

Obelažavanje kulturnih dobara

Shodno odredbama člana 16, kulturna dobra mogu biti označena jednim znakom raspoznavanja kako bi se olakšala njihova identifikacija.

Član 7.

Mere vojne prirode

1) Visoke Strane Ugovornice obavezuju se da unesu, još za vreme mera, u svojim vojnim pravilnicima ili instrukcijama, odredbe kojima bi se osiguralo ispunjavanje ove Konvencije, kao i da vaspitaju, još za vreme mira, osoblje svojih oružanih snaga da poštuje kulturu i kulturna dobra svih naroda.

2) One se obavezuju da pripreme ili da ustanove, još za vreme mira, kod svojih oružanih snaga službe ili stručno osoblje, čiji će zadatak biti da pazi na poštovanje kulturnih dobara, kao i da saraduje sa civilnim vlastima, koje su odgovorne za očuvanje ovih dobara.

G l a v a II

O SPECIJALNOJ ZAŠTITI

Član 8.

Odobrenje za specijalnu zaštitu

1) Mogu biti stavljeni pod specijalnu zaštitu: ograničen broj skloništa namenjenih za zaštitu pokretnih kulturnih dobara u slučaju oružanog sukoba, centri u kojima su sakupljene kulturne znamenitosti, kao i druga nepokretna kulturna dobra od vrlo velike važnosti, pod uslovom:

a) da se nalaze na dovoljnom odstojanju od velikog industrijskog centra ili od svakog važnog vojnog objekta, koji predstavlja osetljivu tačku, kao na primer aerodrom, radio stanica, ustanova koja radi za narodnu odbranu, pristanište ili železnička stanica od izvesne važnosti ili važna saobraćajna linija;

b) da ne budu upotrebljavani u vojne svrhe.

2) Sklonište za pokretna kulturna dobra može takođe biti stavljeno pod specijalnu zaštitu, ma gde se ono nalazilo, ako je sagrađeno tako da, prema najvećoj verovatnoći, ne bi moglo biti oštećeno bombardovanjem.

3) Centar u kome su sakupljene kulturne znamenosti smatra se da je korišćen u vojne svrhe, ako je upotrebljen za premeštanje vojnog personala ili materijala, čak i u tranzitu. Isto tako, centar će se smatrati da je upotrebljen u vojne svrhe ako se u njemu razvijaju aktivnosti koje su direktno u vezi sa vojnim operacijama, ako se u njemu nalazi vojni personal ili proizvodi razni materijal.

4) Neće biti smatrano da je upotrebljeno u vojne svrhe čuvanje jednog od kulturnih dobara, koja su navedena u prvom paragrafu, od strane naoružanih čuvara koji su specijalno za to određeni, kao ni prisustvo policijskih snaga u blizini ovog kulturnog dobra, koje su normalno određene za zaštitu javnog reda.

5) Ako se jedno od kulturnih dobara, navedenih u paragrafu prvog ovog člana, nalazi blizu važnog vojnog objekta, u smislu ovog paragrafa, ona se ipak može staviti pod specijalnu zaštitu, ako se Visoka Strana Ugovornica, koja ovo zahteva, obaveže, da neće, u slučaju oružanog sukoba, činiti nikakvu upotrebu od gornjeg objekta, a naročito ako je u pitanju pristanište, železnička stanica ili aerodrom i da će skrenuti od njih svaki saobraćaj. U ovom slučaju skretanje saobraćaja na drugu stranu treba da bude pripremljeno još za vreme mira.

6) Kulturna dobra stiču pravo na specijalnu zaštitu upisivanjem u "Međunarodni registar kulturnih dobara koja su pod specijalnom zaštitom". Ovaj upis se može izvršiti samo shodno odredbama ove Konvencije i pod uslovima, koji su predviđeni u Pravilniku za izvršenje.

Član 9.

Imunitet kulturnih dobara koja se nalaze pod specijalnom zaštitom

Visoke Strane Ugovornice se obavezuju da osiguraju imunitet kulturnih dobara, koja se nalaze pod specijalnom zaštitom, uzdržavajući se, od momenta njihovog upisa u Međunarodni registar, od svakog neprijateljskog akta, uperenog protiv ovih dobara,

kao i izuzimajući slučajeve predviđene u paragrafu 5 člana 8, svakog neprijateljskog akta, uperenog protiv ovih dobara, kao i izuzimajući slučajeve predviđene u paragrafu 5 člana 8, od svake upotrebe ovih dobara ili njihove okoline u vojne svrhe.

Član 10.

Signalizacija i kontrola

Za vreme oružanog sukoba kulturna dobra, koja se nalaze pod specijalnom zaštitom, treba da budu obeležena znakom raspoznavanja, definisanim u čl. 16, kao i da budu dostupna međunarodnoj kontroli, kako je to predviđeno u Pravilniku za izvršenje.

Član 11.

Oduzimanje imuniteta

1) Ako jedna od Visokih Strana Ugovornica naruši, u odnosu na jedno kulturno dobro koje se nalazi pod specijalnom zaštitom, obaveze primljene u vezi čl. 9, protivna strana je, sve dok ovo narušenje traje, oslobođena svoje obaveze da osigurava imunitet odnosnog dobra. Ipak, svaki put, kada joj to bude moguće, ona će prethodno tražiti pristanak ovog narušavanja u razumnom roku.

2) Van predviđenog slučaja u prvom paragrafu ovog člana, imunitet kulturnog dobra, koje se nalazi pod specijalnom zaštitom, ne može se oduzeti osim u izuzetnim slučajevima neizbežne vojne potrebe i samo tako dugo, dok ova potreba traje. Ovo može utvrditi samo šef jedne formacije koja je, po važnosti, jednaka ili veća od jedne divizije. U svakom slučaju, kada to okolnosti dozvoljavaju, odluka o oduzimanju imuniteta saopštava se protivnoj strani dovoljno blagovremeno.

3) Strana, koja oduzima imunitet, dužna je da o tome obavesti, u najkraće mogućem vremenu, pismeno i sa obrazloženjem, Generalnog komesara za kulturna dobra, koji je predviđen Pravilnikom za izvršenje.

G l a v a I I I
TRANSPORTI KULTURNIH DOBARA

Član 12.

Transport pod specijalnom zaštitom

1) Transport, koji je isključivo namenjen za prenos kulturnih dobara, bilo u unutrašnjosti teritorije, bilo na neku drugu teritoriju, može se, na traženje zainteresovane Visoke Strane Ugovornice, obaviti pod specijalnom zaštitom pod uslovima predviđenim u Pravilniku za izvršenje.

2) Transport pod specijalnom zaštitom nalazi se pod međunarodnom kontrolom, koja je predviđena Pravilnikom za izvršenje i treba da bude snabdeven znakom za raspoznavanje definisanim u članu 16.

3) Visoke Strane Ugovornice uzdržaće se svakog neprijateljskog akta prema transportu, koji se nalazi pod specijalnom zaštitom.

Član 13.

Transport u hitnim slučajevima

1) Ako jedna od Visokih Strana Ugovornica smatra, da bezbednost izvođenih kulturnih dobara zahteva njihov prenos i da usled hitnosti predviđena procedura u članu 12 ne može da se sprovede, naročito u početku oružanog sukoba, transport može biti označen znakom raspoznavanja definisanim u članu 16, ukoliko molba za imunitet, shodno članu 12 nije već bila podneta i odbijena. Notifikacija transporta, ukoliko je moguća, treba da bude učinjena protivnim stranama. Transport, upućen na teritoriju druge zemlje ne može ni u kom slučaju biti snabdeven znakom raspoznavanja, ako mu imunitet nije bio naročito odobren.

2) Visoke Strane Ugovornice preduzeća, koliko je to moguće, potrebne mere predostrožnosti kako bi transporti, predviđeni u prvom paragrafu ovog člana i snabdeveni znakom raspoznavanja, bili zaštićeni od neprijateljskih akata upravljenih protivu njih.

Član 14.

Imunitet od uzapćenja, pljačke i oduzimanja

- 1) Užiivaće imunitet od uzapćenja, pljačke i oduzimanja:
 - a) kulturna dobra koja uživaju zaštitu predviđenu članom 12 ili onu iz člana 13;
 - b) transportna sredstva, koja su isključivo upotrebljena za prenos ovih dobara.
- 2) Ništa u ovom članu ne ograničava pravo pregleda i kontrole.

G l a v a IV

O PERSONALU

Član 15.

Personal

Ukoliko to dozvoljavaju interesi sigurnosti, personal, koji je određen za zaštitu kulturnih dobara, treba da bude poštovan u interesu ovih dobara, i, ako bude pao u ruke protivne strane, dozvoliće mu se da vrši svoje funkcije, ako su kulturna dobra, koja su mu poverena, takode pala u ruke protivne strane.

G l a v a V

O ZNAKU RASPOZNAVANJA

Član 16.

Znak Konvencije

- 1) Znak raspoznavanja Konvencije sastoji se od jednog štita, zaoštrenog pri dnu, podeljenog na četiri unakrsna dela obojena plavo i belo (štit je formiran od jednog plavom kvadrata, čiji jedan od uglova čini dno od štita, i od jednog plavog trougla iznad kvadrata, tako da oba obeležavaju po jedan beli trougao sa obe strane).
- 2) Znak se upotrebljava sam ili ponovljen tri puta u trougaonom obliku (jedan štit ispod) pod uslovima predviđenim u članu 17.

Član 17.

Upotreba znaka

- 1) Znak raspoznavanja ponovljen tri puta, može biti upotrebljen samo:
 - a) za nepokretna kulturna dobra pod specijalnom zaštitom;
 - b) za transporte kulturnih dobara pod uslovima predviđenim u članovima 12 i 13;
 - c) za improvizirana skloništa pod uslovima predviđenim u Pravilniku za izvršenje.
- 2) Znak raspoznavanja može se upotrebiti izolovano samo:
 - a) za kulturna dobra koja nisu pod specijalnom zaštitom;
 - b) lica koja su zadužena za kontrolu shodno Pravilniku za izvršenje;
 - c) za personal angažovan za zaštitu kulturnih dobara;
 - d) za legitimacije predviđene Pravilnikom za izvršenje.
- 3) Za vreme oružanog sukoba zabranjena je upotreba znaka raspoznavanja u drugim slučajevima osim onih, koji su navedeni u prethodnim paragrafima ovoga člana, kao i upotreba, u ma kakvu drugu svrhu, znaka, koji je sličan znaku raspoznavanja.
- 4) Znak raspoznavanja se ne može staviti na nepokretno kulturno dobro, ako istovremeno ne postoji i ovlašćenje propisano datirano i potpisano od nadležne vlasti Visoke Strane Ugovornice.

G l a v a VI O PRIMENI KONVENCIJE

Član 18

Primena Konvencije

- 1) Pored odredaba, koje treba da stupe na snagu još za vreme mira, ova Konvencija će se primenjivati u slučaju objavljenog rata ili svakog drugog oružanog sukoba, koji može da izbije između dve ili više Visokih Strana Ugovornica, pa čak i ako ratno stanje nije priznato od jedne ili od više njih.

2) Konvencija će se primenjivati takođe i u svim slučajevima okupacije cele ili jednog dela teritorije Visoke Strane Ugovornice, čak i ako ova okupacija ne naiđe ni na kakav oružani otpor.

3) Ako jedna od Sila koje su u sukobu, ne učestvuje u ovoj Konvenciji, sile učesnice ostaju ipak vezane Konvencijom u svojim recipročnim odnosima. One će, pored toga, biti vezane Konvencijom prema rečenoj Sili, ako ova izjavi da prihvata njene odredbe i tako dugo dok ih ona primenjuje.

Član 19.

Sukobi koji nisu međunarodnog karaktera

1) U slučaju oružanog sukoba, koji nije međunarodnog karaktera i koji izbije na teritoriji jedne od Visokih Strana Ugovornica, svaka od Strana u sukobu biće obavezna da primenjuje bar one odredbe ove Konvencije, koje se odnose na poštovanje kulturnih dobara.

2) Stranke koje se nalaze u sukobu nastojaće da stave na snagu putem specijalnih sporazuma sve ili deo drugih odredaba ove Konvencije.

3) Organizacija Ujedinjenih Nacija za prosvetu, nauku i kulturu može ponuditi svoje usluge Stranama koje se nalaze u sukobu.

4) Primena prethodnih odredaba neće imati efekta na legalni status Strana koje se nalaze u sukobu.

G l a v a VII

O IZVRŠENJU KONVENCIJE

Član 20.

Pravilnik za izvršenje

Način primenjivanja ove Konvencije određen je Pravilnikom za izvršenje, koji čini njen sastavni deo.

Član 21.

Sile zaštitnice

Ova konvencija i njen Pravilnik za izvršenje primenjivaće se uz saradnju Sila zaštitnica, koje su odgovorne za čuvanje interesa Strana u sukobu.

Član 22

Procedura za izmirenje

1) Sile zaštitnice ukazuju svoje dobre usluge u svim slučajevima kada smatraju da je to korisno i u interesu kulturnih dobara, osobito ako postoji nesaglasnost između Sila, koje su u sukobu, po pitanju primene ili tumačenja odredaba ove Konvencije ili njenog Pravilnika za izvršenje.

2) U tom cilju svaka od Sila zaštitnica može, na inicijativu jedne od Strane, Generalnog direktora Organizacije Ujedinjenih nacija za prosvetu, nauku i kulturu ili na svoju sopstvenu inicijativu da predloži Stranama koje su u sukobu sastanak njihovih predstavnika, a posebno sastanak vlasti koje su odgovorne za zaštitu kulturnih dobara, eventualno na prikladno izabranoj neutralnoj teritoriji. Strane u konfliktu su obavezne da prihvate predloge za sastanak, koji su im učinjeni. Sile zaštitnice predlažu na odobrenje Stranama u sukobu jednu ličnost, koja pripada neutralnoj Sili ili koja je predložena od strane Generalnog direktora Organizacije Ujedinjenih nacija za prosvetu, nauku i kulturu, a koja će biti pozvana da učestvuje na ovom sastanku u svojstvu predsednika.

Član 23.

Pomoć UNESCO-a

1) Visoke Strane Ugovornice mogu tražiti tehničku pomoć od Organizacije Ujedinjenih nacija za prosvetu, nauku i kulturu u cilju organizovanja zaštite svojih kulturnih dobara ili radi svakog drugog problema, koji je u vezi sa primenom ove Konvencije i njenog Pravilnika za izvršenje. Organizacija će dati ovu pomoć u granicama svog programa i svojih mogućnosti.

2) Organizacija je ovlašćena da čini, na svoju sopstvenu inicijativu, Visokim Stranama Ugovornicama, predloge po ovom predmetu.

Član 24.

Specijalni sporazumi

1) Visoke Strane Ugovornice mogu da zaključe specijalne sporazume po svim pitanjima za koja smatraju da bi bilo pogodno da se odvojeno urede.

2) Ne može biti zaključen nikakav specijalni sporazum kojim bi se umanjila zaštita, koju ova konvencija osigurava, kako kulturnim dobrima, tako i personalu, koji je zadužen za njihovo čuvanje.

Član 25.

Rasturanje Konvencije

Visoke Strane Ugovornice se obavezuju da rasturaju, što je mogu više, za vreme mira kao i za vreme rata, tekst ove Konvencije i njenog Pravilnika za izvršenje u svojim zemljama. One se naročito obavezuju da proučavanje njenih odredaba unesu u programe vojne nastave a, po mogućstvu, i građanske nastave, kako bi se načelima Konvencije bilo upoznato celokupno građanstvo, a naročito oružane snage i personal, koji je obavezan za zaštitu kulturnih dobara.

Član 26.

Prevodi i izveštaji

1) Visoke Strane Ugovornice saopštavaju jedna drugoj preko Generalnog direktora Organizacije Ujedinjenih nacija za prosvetu, nauku i kulturu zvanične prevode ove Konvencije i njenog Pravilnika za izvršenje.

2) Pored toga, najmanje jedanput svake četvrte godine, one će slati Generalnom direktoru izveštaj kojim će davati obaveštenja, koja one smatraju pogodnim, o merama, koje su preduzete, pripremljene ili uzete u razmatranje od njihovih odgovarajućih administracija u cilju primene ove Konvencije i njenog Pravilnika za Izvršenje.

Član 27.

Sastanci

1) Generalni direktor Ujedinjenih nacija za prosvetu, nauku i kulturu može, u saglasnosti sa Izvršnim savetom, sazivati sastanke predstavnika Visokih Strana Ugovornica. On je dužan da to učini, ako najmanje jedna petina Visokih Strana Ugovornica to zatraži.

2) Pored drugih funkcija, koje su mu date ovom Konvencijom ili njenim Pravilnikom za izvršenje, sastanak ima za zadatak da proučava probleme, koji se odnose na primenu Konvencije i njenog Pravilnika za izvršenje, kao i da izrađuje preporuke u vezi sa tim.

3) Sastanak može pored toga da pristupi reviziji Konvencije ili njenog Pravilnika za izvršenje, ako je većina Visokih Strana Ugovornica na njemu predstavljena i u saglasnosti sa odredbama člana 39.

Član 28.

Sankcije

Visoke Strane Ugovornice se obavezuju da preduzmu, u okviru svog sistema kaznenog prava, sve potrebne mere da budu progonjena i podvrgnuta kaznenim ili disciplinskim sankcijama lica, ma koja bila njihova narodnost, koja su učinila ili su dala naredbu da se nanese povreda ovoj Konvenciji.

ZAKLJUČNE ODREDBE

Član 29.

Jezici

1) Ova Konvencija je sastavljena na engleskom, španskom, francuskom i ruskom jeziku. Sva četiri teksta su podjednako autentična.

2) Organizacija Ujedinjenih nacija za prosvetu, nauku i kulturu urediće prevođenje na druge zvanične jezike svoje Generalne konferencije.

Član 30.

Potpisivanje

Ova Konvencija će nositi datum 14. maja 1954. godine i biće otvorena za potpisivanje do 31. decembra 1954. godine za sve države koje su bile pozvane na Konferenciju održanu u Haagu od 21. aprila 1954. do 14. maja 1954. godine.

Član 31.

Ratifikacija

- 1) Ova Konvencija podleže ratifikaciji Država potpisnica shodno njihovim odgovarajućim ustavnim procedurama.
- 2) Ratifikacioni instrumenti deponovaće se kod Generalnog direktora Organizacije Ujedinjenih nacija za prosvetu, nauku i kulturu.

Član 32.

Pristupanje

Od dana svog stupanja na snagu, ova Konvencija će biti otvorena pristupanju svih Država navedenih u članu 30, koje Konvenciju još nisu potpisale, kao i svih drugih država pozvanih da joj pristupe od strane Izvršnog veća Organizacije Ujedinjenih nacija za prosvetu, nauku i kulturu. Pristupanje će se izvršiti deponovanjem instrumenta o pristupanju kod Generalnog direktora Organizacije Ujedinjenih nacija za prosvetu, nauku i kulturu.

Član 33.

Stupanje na snagu

- 1) Ova Konvencija stupa na snagu tri meseca posle deponovanja pet instrumenata za ratifikaciju.
- 2) Nakon toga, ona će stupiti na snagu za svaku Visoku Stranu Ugovornicu tri meseca posle deponovanja njenog instrumenta ratifikacije ili pristupanja.
- 3) U slučajevima koji su predviđeni u 18 i 19 članu Konvencije, dokumenti ratifikacije ili pristupanja, deponovani od strana u konfliktu, bilo pre ili posle početka neprijateljstava ili okupacije, stupiće odmah na snagu. U takvim slučajevima Generalni direktor Organizacije Ujedinjenih nacija za prosvetu, nauku i kulturu dostaviće, na najbrži način, obaveštenja, koja su predviđena u članu 38.

Član 34.

Efektivna primena

- 1) Svaka od Država potpisnica Konvencije preduzeće na dan njenog stupanja na snagu, u roku od šest meseci, sve potrebne mere u cilju njene efektivne primene.

2) Ovaj rok iznosiće šest meseci od datuma doponovanja instrumenta ratifikacije ili prihvatanja, za sve one države, koje budu deponovale svoje instrumente ratifikacije ili prihvatanja nakon datuma stupanja na snagu Konvencije.

Član 35.

Teritorijalna nadležnost Konvencije

Svaka Visoka Strana Ugovornica može, u momentu ratifikacije ili prihvatanja ili u svakom docnijem momentu, da izjavi, putem notifikacije upućene Generalnom direktoru Organizacije Ujedinjenih nacija za prosvetu, nauku i kulturu, da će se ova Konvencija, proširiti na sve ili neke od teritorija, za čije je međunarodne odnose ona odgovorna. Navedena notifikacija stupiće na snagu tri meseca od datuma njenog prijema.

Član 36.

Odnosi sa ranijim Konvencijama

1) U odnosima između Država, koje su vezane Haškim Konvencijama, a koje se odnose na zakon i ratne običaje na suvu (IV) i na bombardovanje od strane pomorskih snaga za vreme rata (IX), bilo da se radi o Konvencijama od 29. jula 1899. ili onim od 18. oktobra 1907. godine, a koje su potpisnice Ove Konvencije, ova poslednja Konvencija dopuniće rečenu Konvenciju (IX) i pridodat joj Pravilnik (IV) i zameniće znak koji je definisan u članu 5 navedene Konvencije (IX) sa znakom koji je definisan u članu 16 ove Konvencije za slučajeve kada je u ovoj Konvenciji i njenom Pravilniku za izvršenje predviđena upotreba ovog znaka raspoznavanja.

2) U odnosima između Država, koje su vezane Vašingtonskim paktom od 15. aprila 1935. godine za zaštitu umetničkih i naučnih institucija i istorijskih spomenika (pakt Roerich), a koje su potpisnice ove Konvencije, ova poslednja će dopuniti pakt Roerich i zameniće zastavu za raspoznavanje definisanu u članu III Pakta sa znakom definisanim u članu 16 ove Konvencije, za slučajeve kod kojih ova Konvencija i njen Pravilnik za izvršenje predviđaju upotrebu ovog znaka raspoznavanja.

Član 37.

Otkazivanje

1) Svaka od Visokih Strana Ugovornica može otkazati ovu Konvenciju za sebe samu ili za svaku teritoriju za čije je međunarodne veze ona odgovorna.

2) Otkaz će biti notifikovan jednim pismenim instrumentom deponovanim kod Generalnog direktora Organizacije Ujedinjenih nacija za prosvetu, nauku i kulturu.

3) Otkazivanje stupa na snagu godinu dana od primanja otkaznog instrumenta. Ipak, ako u momentu isteka ove godine, Strana koja otkazuje bude umešana u oružani sukob, otkaz neće imati dejstva sve do kraja neprijateljstva ili sve dotle, dok operacija za povratak kulturnih dobara ne bude završena.

Član 38.

Notifikacija

Generalni direktor Organizacije Ujedinjenih nacija za prosvetu, nauku i kulturu obavestiće Države navedene u 30 i 32 članu, kao i Organizaciju Ujedinjenih nacija, o deponovanju svih instrumenata ratifikacije, pristupanja ili prihvatanja, koji su navedeni u članovima 31, 32 i 39, kao i o notifikacijama, i otkazivanjima predviđenim u članovima 35, 37 i 39.

Član 39.

Revizija Konvencije i njenog Pravilnika za izvršenje

1) Svaka Visoka Strana Ugovornica može predložiti amandmane na ovu Konvenciju i njen Pravilnik za izvršenje. Svaki amandman, ovako predložen, saopštiće se Generalnom direktoru Organizacije Ujedinjenih nacija za prosvetu, nauku i kulturu, koji će dostaviti njegovu sadržinu svim Visokim Stranama Ugovornicama od kojih će istovremeno zatražiti da u roku od četiri meseca saopšte:

a) da li žele da se sazove jedna konferencija u cilju razmatranja predloženog amandmana;

b) da li misle da se predloženi amandman treba da prihvati bez sazivanja konferencije;

c) da li su saglasna da se predloženi amandman odbaci bez sazivanja konferencije.

2) Generalni direktor će dostaviti primljene odgovore, shodno paragrafu 1. ovoga člana, svim Visokim Stranama Ugovornicama.

3) Ako su sve Visoke Strane Ugovornice u predviđenom roku saopštile svoja mišljenja Generalnom direktoru Organizacije Ujedinjenih nacija za prosvetu, nauku i kulturu, shodno alineji b) paragrafa 1 ovog člana i izvestile Generalnog direktora da prihvataju amandman bez sazivanja konferencije, Generalni direktor će shodno članu 38 saopštiti ovu njihovu odluku. Amandman će stupiti na snagu za sve Visoke Strane Ugovornice u roku od devedeset dana od datuma notifikacije.

4) Generalni direktor će sazvati konferenciju Visokih Strana Ugovornica, radi razmatranja predloženog amandmana ako mu to bude tražila više od jedne trećine Visokih Strana Ugovornica.

5) Amandmani na Konvenciju ili na njen Pravilnik za izvršenje, koji podležu proceduri predviđenoj u prethodnom paragrafu, stupiće na snagu samo ako budu usvojeni jednoglasno od Visokih Strana Ugovornica predstavljenih na Konferenciji i ako su prihvaćeni od svake Visoke Strane Ugovornice.

6) Prihvatanje amandmana na Konvenciju ili na njen Pravilnik za izvršenje od Visokih Strana Ugovornica koji budu primljeni od konferencije predviđene paragrafima 4 i 5, izvršiće se deponovanjem formalnog instrumenta kod Generalnog direktora organizacije Ujedinjenih nacija za prosvetu, nauku i kulturu.

7) Posle stupanja na snagu amandmana na ovu Konvenciju ili na njen Pravilnik za izvršenje, samo tako amandiran tekst Konvencije ili njenog Pravilnika za izvršenje ostaće otvoren za ratifikaciju ili pristupanje.

Član 40.

Registracija

Shodno članu 102 Povelja Ujedinjenih Nacija, ova Konvencija biće registrovana u Sekretarijatu Ujedinjenih nacija na traženje Generalnog direktora Organizacije Ujedinjenih Nacija za prosvetu, nauku i kulturu.

U potvrdu čega su potpisnici, propisno ovlašćeni, potpisali ovu Konvenciju.

Raden u Haagu, 14. maja 1954. godine u jednom primerku, koji će biti deponovan u arhivi Organizacije Ujedinjenih nacija za prosvetu, nauku i kulturu, a čiji će overene kopije biti uručene Državama, navedenim u članovima 30 i 32, kao i Organizaciji Ujedinjenih nacija: